

RMP 2023-2026

RMP-tiltakene

Ellen Eskeland

Statsforvalteren i Agder

22. Mars 2023

Statsforvalteren i Agder

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2023–2026

Høringsutkast 16.02.2023

Regionalt miljø- program 2023-2026

- Omfattende prosess
- Forskriften og miljøprogrammet lagt ut på høring i jan/febr.
- Utsatt høringsfrist til 12. mars
- Stort engasjement – økt bevissthet om RMP 😊
- 40 uttalelser – alle får tilbakemelding – etter hvert
- Strategigruppa har konkludert med valg av tiltak og tiltaksklasser
- Spente?

RMP og pizza

Statsforvalteren og strategigruppa for RMP inviterer til tre informasjonsmøter i Agder.

Vi serverer nyttig info om RMP og deilig pizza.

Program

- Hva er regionalt miljøprogram i jordbruket?
- Endringer for 2023–2026
- Hvilke tiltak kan en søke om RMP-tilskudd til?
- NLR Agder orienterer om **soner for pollinerende insekter** (et RMP-tiltak)
- SMIL+RMP=sant

Hvor og når er møtene?

- tirsdag 28. mars kl. 19–22 på Kvåstunet
- onsdag 29. mars kl. 12–15 på Majoren, Evjemoen
- onsdag 29. mars kl. 19–22 på Tvedestrand vgs., avdeling Holt, festsalen

Det er ingen påmelding og møtene er gratis.

Velkommen!

Informasjon

Til kommunene

Til gårdbrukerne

Til andre (NLR Agder, SF miljø++)

[Informasjonsmøter om regionalt miljøprogram i jordbruket | Statsforvalteren i Agder](#)

Programperioden 2019–2022

Regionalt miljøprogram for jordbruket i
Agder
2019–2022

Fylkesmannen i Agder
Landbruksavdelingen

Veileder
Regionale miljøtilskudd
Agder 2019

Søknadsfrist regionale miljøtilskudd: 15. oktober
Søknadsfrist organisert beitebruk / drift av beite

Veileder
Regionale miljøtilskudd
Agder 2020

Søknadsfrist regionale miljøtilskudd: 15. oktober
Søknadsfrist organisert beitebruk / drift av beite

Veileder
Regionale miljøtilskudd
Agder 2021

Søknadsfrist regionale miljøtilskudd: 15. oktober
Søknadsfrist organisert beitebruk / drift av beite

Statsforvalteren i Agder

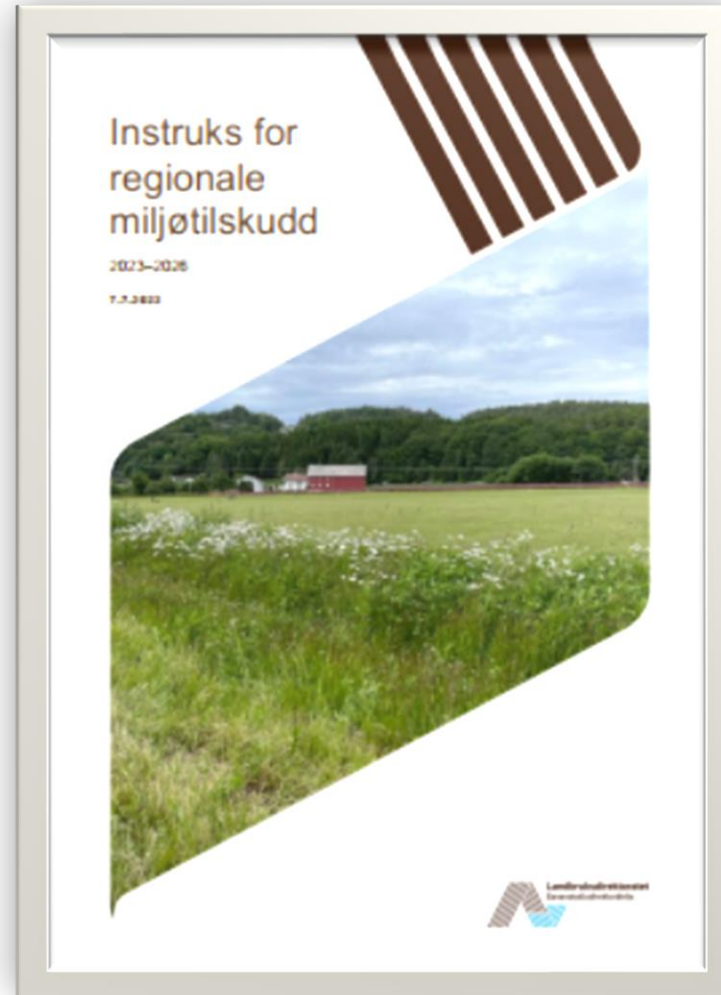
Veileder
Regionale miljøtilskudd for jordbruket
Agder 2022, versjon 2

Søknadsfrist regionale miljøtilskudd: 15. oktober
Søknadsfrist organisert beitebruk / drift av beite: 15. november

Rammer og føringer

Framtidsutsikter..

- Auka vekt på klimatiltak..
 - som dempar utsleppa
 - som aukar karbonopptak i jorda
 - som betrar ressursutnyttinga
- Fortsatt stor vekt på vassmiljøtiltak
- Auka innsats når det gjeld naturmangfald
- Betre målretting av kulturlandskapstiltaka
- Rådgjeving og verktøy for driftsstyring

De viktigste endringene -1

- Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark fases ut som planlagt, kan søkes på
- Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark – beholdes på øyer uten veiforbindelse (i sjø, vann og elv)
- Slått av verdifulle jordbrukslandskap utgår fra 2023
- Beiting av kystlynghei – endra vilkår
- Soner for pollinerende insekter – nye tiltaksklasser
- Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl, vipe – innføres ikke i 2023
- Besøkssteder – innføres

De viktigste endringene -2

- Vedlikehold av turstier i jordbrukslandskapet utgår fra 2023
- Kantsone i eng – innføres
- Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen – innføres
- Spredefrist endres fra 1. september til 20. august
- Nedlegging/nedfelling av husdyrgjødsel – nye tiltaksklasser
- Fangvekst som underkultur – innføres – ikke som planlagt
- Fangvekst med høy diversitet – innføres

Miljøtema

Kulturlandskap

- Drift av bratt areal
- Drift av beitelag
- Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark (skal fases ut)
- Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (gjelder kun øyer uten veiforbindelse i sjø, vann og elv)

Miljøtema Biologisk mangfold

- Slått av slåttemark og slåttemyr
- Beiting av kystlynghei (alternativt krav til minst 3 måneders vinterbeite)
- Brenning av kystlynghei
- Skjøtsel av trua naturtyper (naturbeitemark og hagemark) – NiN
- Skjøtsel av styvingstrær
- Soner for pollinerende insekter

Egen stripe, generell frøblanding

Egen stripe, regional frøblanding

Tilgrensende kantsone

Miljøtema Kulturminner og -miljøer

- Drift av seter
- Besøksseter
- Skjøtsel av enkeltstående automatisk kulturminner (gravminner)
- Skjøtsel av bakkemurer og buveier
 - Bakkemurer
 - Buveier- utmåling per meter 😊

Miljøtema Avrenning til vann - 1

- Ingen jordarbeiding om høsten
 - «Prioriterte områder»
 - 6 erosjonsrisikoklasser
 - «Andre områder»
 - 6 erosjonsrisikoklasser
- Grasdekt kantsone i åker
 - Korn
 - Potet/grønnsaker
- Kantsone i eng (ny)

Miljøtema Avrenning til vann - 2

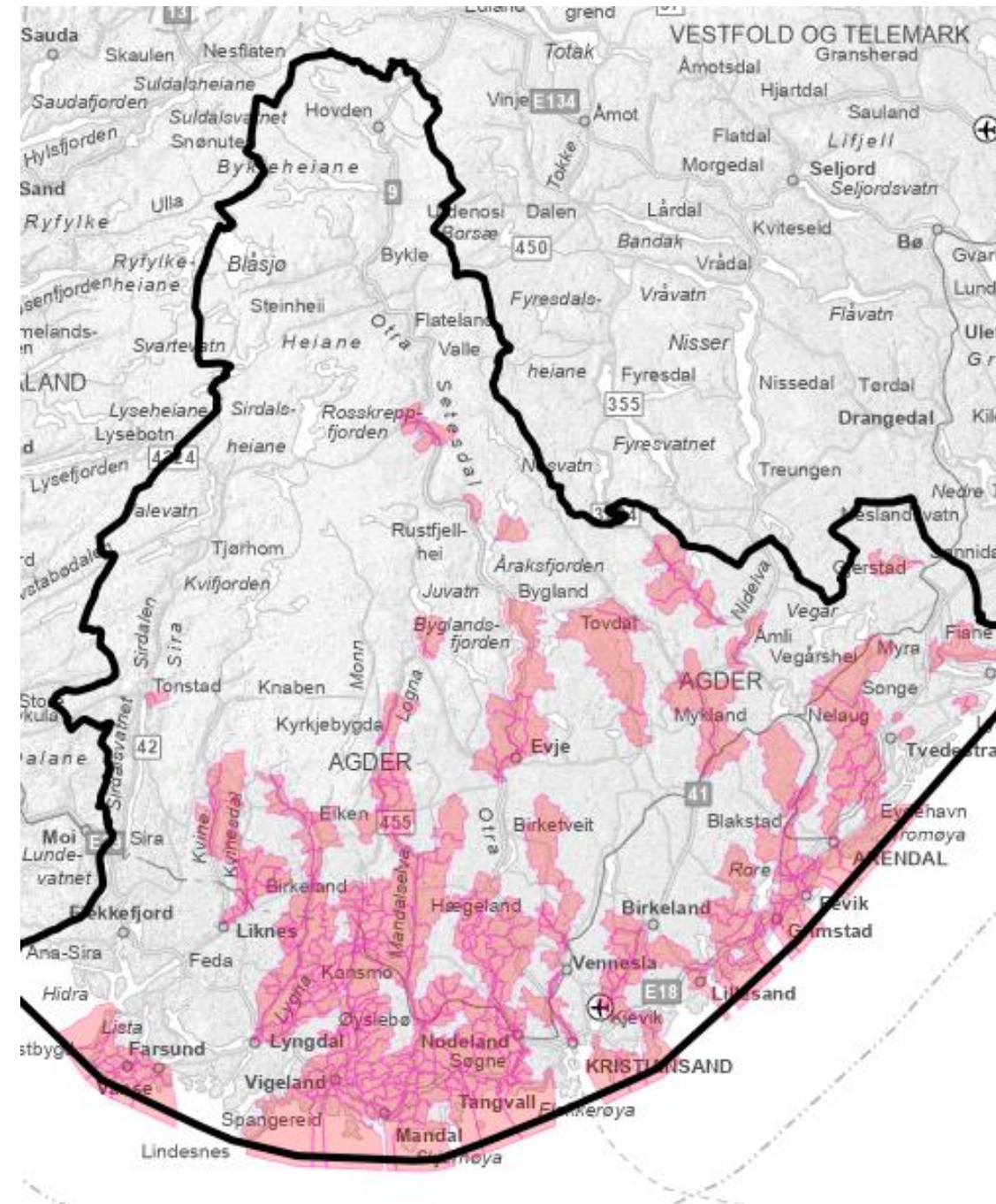
«Prioriterte områder» (rosa områder) =

Der jordbruksproduksjonen ligger innenfor et nedbørsfelt som har avrenning til vannforekomster som er i moderat eller dårlig miljøtilstand og som har påvirkning fra landbruk i middels eller stor grad (vann-nett)

+

Faglig skjønn (der det er usikkerhet om pågående og gjennomførte tiltak er nødvendig for å opprettholde tilstand – altså de arealene som det er søkt om tilskudd til ingen jordarbeiding om høsten)

<https://agderkart.fylkesmannen.no/rmpavrenning>

Miljøtema Utslipp til luft -1

Spredning av all husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (20. august)

Nedmolding innen 2 timer i åpen åker

Nedmolding innen 18 timer i åpen åker

Nedlegging av husdyrgjødsel (20. august)

Nedlegging i voksende kultur

Nedlegging i voksende kultur ved flere spredninger

Nedlegging og nedmolding innen 2 timer i åpen åker

Nedlegging og nedmolding innen 18 timer i åpen åker

Miljøtema Utslipp til luft -2

Nedfelling av husdyrgjødsel (20. august)

Nedfelling i voksende kultur

Nedfelling i voksende kultur ved flere spredninger

Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (tilleggstilskudd til Nedlegging av husdyrgjødsel og Nedfelling av husdyrgjødsel)

Miljøtema Jord og jordhelse

Fangvekster som underkultur (ny)

Hovedvekst korn/oljevekster
/belgvekster/fôrmais

Fangvekst sådd etter høsting

Hovedvekst grønnsaker/potet

Fangvekst med høy diversitet (ny)

(tilleggstilskudd til Fangvekster som underkultur og
Fangvekst sådd etter høsting)

Miljøtema Klimarådgiving

Klimarådgiving

To-til-en rådgiving

En-til-en rådgiving

Grupperådgiving

SMIL+RMP= sant

SMIL-ordningen:

- Ivareta natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og
- Redusere forurensningen fra jordbruket

Utover det som kan forventes gjennom vanlig jordbruksdrift

RMP skal gi føringer for prioriteringene i de kommunale retningslinjene for SMIL-ordningen.

4.0 Utfordringer og mål

	Miljøutfordringer	Miljømål
Kulturlandskap	<ul style="list-style-type: none">Gjengroing av jordbruksområderFærre beitedyrNedbygging av dyrka jord	<ul style="list-style-type: none">Bidra til å holde kulturlandskapet åpentTa vare på variasjonen i jordbrukets verdifulle kulturlandskap
Biologisk mangfold	<ul style="list-style-type: none">Tap av biologisk mangfold og variasjon i jordbrukslandskapetGjengroing av skjøtselsavhengige naturtyperFugl som hekker på <u>bakken</u> er særlig utsatt	<ul style="list-style-type: none">Bevare og legge til rette for biologisk mangfold i et variert jordbrukslandskapBidra til å ivareta utvalgte og trua naturtyper i jordbruketBedre status for truede arter i jordbruket
Kulturmiljøer og kulturminner	<ul style="list-style-type: none">Tap av kulturminnerKulturminner blir usynlige på grunn av redusert beiting og slått, og påfølgende gjengroing	<ul style="list-style-type: none">Bidra til å bevare og synliggjøre spor i landskapet etter tidligere tiders jordbruksdrift og bosetting
Avrenning til vann	<ul style="list-style-type: none">Avrenning av næringsstoffer fra spredning av husdyrgjødselAvrenning av næringsstoffer, plantevernmidler og erosjon fra jordbruksarealKlimaendringer med «våtere og villere» vær med økt fare for erosjon og avrenning	<ul style="list-style-type: none">Begrense erosjon og avrenning av næringsstoffer og plantevernmidler fra jordbruksarealer for å bidra til god økologisk tilstand i vannforekomstene
Utslipp til luft	<ul style="list-style-type: none">Tap av ammoniakk og lystgass til luft fra husdyrgjødselTap av øvrige klimagasser fra jordbruket	<ul style="list-style-type: none">Redusere tap av ammoniakk og lystgass til luft og avrenning av næringsstoffer til vann
Jord og jordhelse	<ul style="list-style-type: none">Lavere karbonlagring og redusert mikrobieliv i jord ved intensiv drift der det er mye åpen åkerJordpakking	<ul style="list-style-type: none">Mer organisk materiale i jordaForbedre jordhelsenØke karbonlagring
Miljøavtale og klimarådgiving	<ul style="list-style-type: none">Høyt klima- og miljøavtrykk fra jordbruksproduksjon<u>Mangelfull</u> kunnskap om klimagassutslipp og om klimatilpasning med mer på gården	<ul style="list-style-type: none">Redusere klima- og miljøavtrykk fra jordbruksproduksjonAlle foretak gjennomfører klimarådgiving i programperioden

Stikkord til SMIL-retningslinjer

Miljøutfordringer og miljømål (se kap. 4 i regionalt miljøprogram)

Prioritering av tiltak: tenk istandsetting ved SMIL-midler og skjøtsel ved RMP-midler

- Sette i stand gammel kulturmark på øyer
- Sette i stand bratt areal
- Restaurere de aktuelle naturtypene/styvingstre
- Etablere soner for pollinerende insekter,
- Hydrotekniske tiltak
- Dekke over gjødelager+++

Gjerne 4-årige strategier/retningslinjer

Har du fotografier som
illustrerer RMP-tiltak?

Vi vil gjerne ha slike bilder
til bruk i veilednings-
materiellet.

Takk for meg.

Statsforvalteren i Agder

Facebook Statsforvalteren i Agder
Nettside statsforvalteren.no/agder